

De Creil wist niet, of hij waakte of droomde. Hij werd beurte-
lings bleek en rood, kon geen woorden vinden om zijn woede te uiten,
wrong zijn kruik met beide handen en... eindelijk lucht gevende aan
zijn gemoed, donderde hij:

— Schavuit... schelm... nietdeuger... opeter... vlegel...

— Ja, scheld maar op, dat deert mij niet, maar Baru zal de
jonkvrouw niet huwen.

— Dood zult ge... dood... dood...

— Ja, dat gaat zo maar! Te lang hebben we u baas gelaten,
omdat we achter uw rug lachten met uw wellevende taal, die zo
goed een edelman past. Maar nu ge een misdaad wilt doen, geloof dan
vrij, dat ik uit mijn schele ogen — gelijk ge gelieft te zeggen — zal
zien en alle mannen met mij.

— O! ik word bedrogen... verraden.

— Neen, gij zijt een bedrieger; gij wilt uw dochter verraden.

— Nu begrijp ik waarom mijnheer Baru twee maal door de
rovers lastig werd gevallen... nu is 't mij duidelijk, dat die bandieten-
hoofdman zo gemakkelijk in mijn kasteel dringt.

— Liever dan hem toe te laten onze meesteres mede te voeren,
zou ik Baru door Jan De Lichte laten vermoorden.

— Met 't gerecht zult ge kennis maken, galgenaas. Ge zijt een
medeplichtige der moordenaars.

— Neen, baron, ik ben geen rover, geen moordenaar, maar een
vertrouwd dienaar. Voor scheldwoorden, voor slecht eten, voor een
hongerloon, dat ik nimmer ontving, heb ik u gediend. Weet ge waar-
om? Omdat ik dat aan de kranke barones beloofd heb terwille der
jonkvrouw. Martin, sprak ze in de laatste uren van haar leven, blijf
op het slot en bescherm Aleida. En ik, de vlegel, de schavuit, het gal-
genaas, de uil, de ezel, het kalf, de dagdief, de leegloper, de opeter,
de vogelverschrikker, ik, met mijn lamme pikfels, met mijn krom-
me rug, met mijn schele ogen, met mijn lange oren, met mijn wijde
gaapmond, ge bemerkt, ik ken uw woordenboek al van buiten, ik
heb mijn belofte volbracht, ondanks betere diensten, welke men mij
aanbood.

En nu zou ik toelaten, dat gij uw dochter verkoopt aan de groot-
ste schavuit, die onder Gods lieve zon loopt? Dat kunt ge begrijpen.
De barones zou zich in haar graf omkeren.

Ge meent, dat ik Baru naar zijn kamer gebracht heb, dat ik die
oude lap hier dienen zal... dan moest ik Martin niet zijn... Zie, ba-
ron, zie door het venster en neem afscheid van Baru.

Ongerust strompelde de Creil naar het raam.

Hij meende te barsten van spijt en woede.

Ginds stond zijn gast, buiten het voorhof en buiten de poort,
aan de andere zijde van de gracht. Daar stond hij met gebalde vuist-
ten, welke hij dreigend ophief naar de dienaren.

De Creil trok het venster open en bulderde:

— Dat zal ik u afleren, schavuitentroep. Ben ik meester, ja of neen?

— Ja, zolang ge geen misdaad wilt begaan, maar neen, indien ge de jonkvrouw in 't ongeluk wilt storten.

Martin verliet de kamer, mompelende:

— Nu heb ik hem toch eens goed zijn zaligheid gezegd. 't Is een pak van mijn hart.

Hij begaf zich naar het voorhof en riep tot de Brusselaar:

— Blijf daar niet staan, vriendje, 't is te koud. Keer maar gezwind naar uw stad terug. Welzo, gij wildet onze jonkvrouw komen kapen. Maar dat is mis, oude schelm.

Baru raasde en tierde geweldig.

— Zie hem eens dansen! spotte Wouter. Ha, ik heb hem een paar geduchte porren op zijn magere knokenkas gegeven. Dat deed me oprecht deugd aan 't hart. En zijn knecht volgde rap, ofschoon ik die zachtjes uitliet en hem nog de raad gaf zo'n meester niet langer te dienen.

Plotseling zagen de dienaren om. Daar kwam de Creil de deur uit, strompelend met behulp van zijn krukken.

Hij zag paars-blauw van woede.

Hij richtte zich naar de poort.

— Doe open! gebood hij met 't schuim op de lippen. Mijnheer Baru, keer terug; ik zal die schandelijke behandeling op deze rakkers wreken. Lambert, doe de poort open.

— Voor hem daar... nooit... ik liet liever mijn handen afkapen.

— Dan zal ik het zelf doen, maar gij vliegt voor eeuwig buiten.

Nu trad een andere heer uit het slot.

't Was Godfried van Meerdal. Hij kwam onbeschroomd nader.

't Was of de Creil een wonder aanschouwde, zo verpletterd stond hij.

— Wat doet ge hier? stotterde hij.

— U nogmaals om een onderhoud verzoeken. Ik wachtte u in het portaal.

— Een onderhoud... en ge weet...

— Ik weet, dat dit perkament de waarheid bevat en mij recht geeft op de hand der jonkvrouw.

Op zijn wenk opende de portier de poort en liet Baru binnen.

— Mijn dochter is verloofd, zei de baron kort.

— Met wie, zo ik vragen mag?

— Met mij, sprak de Brusselaar.

— Wie heb ik de eer voor mij te zien?

— Mijnheer Baru van Brussel, verloofde van de jonkvrouw Aleida de Creil.

— Dan moet ik u doen opmerken, dat die verloving onwettig is. Dit stuk behelst een verdrag, tussen de ouders der jonkvrouw

en de mijne gesloten en ondertekend, waarbij ik, Godfried van Meerdal, de hand verwerf van de jonkvrouw Aleida de Creil. 't Is de jonkvrouw, die hier zal beslissen tussen u en mij.

Op dit ogenblik kwam de dochter van de baron uit de woning.

— Wie kiest gij, vroeg Godfried met de kalmte en de beslistheid welke de zekerheid van een gunstig antwoord geeft. Wie kiest gij als uw verloofde: Baru of mij, Godfried van Meerdal, die recht heeft op uw hand luidens dit stuk? En met een bevallige buiging reikte hij het perkament aan de blozende maagd over.

Deze bezag het een wijle en sprak dan beslist:

— Gij hebt recht op mijn hand en ik schenk u die, hopende, dat mijn vader...

— Ik, ik, riep de Creil, die moeite gehad had om zolang te zwijgen, ik zeg, dat deze praalhans van hier vertrekken moet!

— Ik geef de jonkvrouw niet op! kreet Baru, wie het spijt op 't gelaat te lezen lag.

— Dan daag ik u tot een tweegevecht uit! zei Godfried op waardige toon. Gij wilt in mijn rechten treden. Welnu, het wapen zal beslissen.

— Tweegevecht? spotte Martin. Wil ik dat waanwijs Brusselsaarse hals over kop buiten smijten? Zeg, schaamt ge u niet, tijger, om hier te durven komen met zulke gedachten.

— Waar ben ik? vroeg Baru aan de Creil op een toon, waarin hij beledigde trots liet voelen. En gij laat mij zo behandelen, gij hebt mij schandelijk bedrogen. Dat had ik van u niet verwacht. Ik eis mijn geld terug.

Nu keerde de Creil's woede tegen Baru.

De baron had nog schaamtegevoel genoeg om te blozen, nu de Brusselaar, hier te midden der dienaren, ten aanhore van de jonkvrouw en de gravenzoon, liet merken, dat geld de drijfveer was van dit monsterachtig huwelijksplan. Ook kon de trotse edelman niet verdragen, dat een burger hem zo aansprak. En bovendien, die verschijning in het holle van de nacht, welke zijn geld kwam roven, maalde hem ook nog door 't hoofd.

— Geld, geld, raasde hij, wat spreekt ge daar van geld? Komt ge hier ook al voor meester te spelen? Allo, mijn dienaren, werpt hem buiten... en laat mij met rust.

Nimmer hadden de mannen zo geestdriftig het bevel van hun meester uitgevoerd dan nu en tamelijk onzacht vloog de woedende Baru aan de poort.

De Creil strompelde naar binnen, niet de minste aandacht meer schenkende noch aan Aleida, noch aan Godfried.

— Alles zal goed komen, fluisterde de laatste. Houd moed. Deze middag keer ik terug.

Met Dick, die na het vertrek van de baron ook op het voorhof kwam, verliet hij het slot.

— We gaan niet ver, sprak hij tot Martin. We zullen zijn woe-
de eens wat laten koelen.

— De leeuw is al getemd, antwoordde de dienaar. Hij zal nog
wel wat brullen, maar zijn klauwen zijn al lang afgesneden.

En ja, brullen deed hij nog wel wat, de zonderlinge edelman.
Maar nog genoeg verstand hebbende om te begrijpen, dat hij geen
ijzer met handen breken kon, gaf hij eindelijk de toestemming tot
het huwelijk zijner dochter met Godfried.

Immers, 't geld van Baru behield hij. Hij schroomde niet de ge-
legenheid, welke zich voordeed om zich onrechtvaardig te verrijken,
te gebruiken.

Baru had behalve de som, welke De Lichte gestolen had, nog een
voorschot gegeven, doch hiervan geen ontvangstbewijs geëist. Dat
geld was voor hem verloren. En nu er zich een goede partij opdeed
voor zijn dochter, nu Godfried geen bruidschat vroeg, nu hij van 't
onderhoud van zijn kind verlost was... nu stemde de onnatuurlijke
vader toe in dit huwelijk, waardoor voor Aleida een ander leven
zou aanbreken.

De bruiloft werd in stilte gevierd.

Overgelukkig nam Godfried zijn jonge vrouw naar de ouder-
lijke woning mede.

Getrouw aan zijn woord, liet hij een goede som naar Hille, de
toverheks, brengen met de hoodschap, dat ze meer van hem zou horen.

Hij verzuimde evenmin een uitstapje te doen naar de grijze
herder, die hem zo trouw geholpen had en vroeg hem zijn huwelijk
te willen inzegenen, wat de pastoor met vreugde deed.

Dick werd huisknecht bij zijn nieuwe meester.

De baron scheen Martin alles vergeven te hebben, tenminste
de edelman sprak van niets meer en de dienaar bleef op zijn plaats.

Van dag tot dag werd de Creil makker, maar eveneens suf-
achtiger.

— Hij zal niet lang meer leven, voorspelde Martin dikwijls aan
zijn gezellen.

ZES EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

NIEUWE SCHELMERIJEN.

In de «Bonte Os» te Nederboelare was het druk. Geen won-
der; er had een houtverkoop plaats en de notaris onderzocht nu
of de borgen der kopers goed waren of ontving van hen, die onmidde-
lijk betaalden, het geld. Men sprak ondertussen niet over het ver-
kochte hout, maar over een diefstal in de omtrek gepleegd.

— Ja, gisteravond moet het gebeurd zijn, verzekerde Dries, een blozende boer, die gezondheid te koop had.

— Zijn er hier geen mensen van de stad? vroeg Jozef, zijn gezel, rondziende.

— Van Geeraardsbergen? vroeg een andere pachter, jonger dan de vorige. Van Geeraardsbergen? herhaalde hij, zich bij 't gezelschap voegende. Ik woon tussen die stad en Paricque en dus in de onmiddellijke nabijheid van de molen. 't Is toch daarover, dat ge spreekt! Wie zou er niet over spreken? Zo waar ik Claes heet, zo waar heb ik nimmer van groter schelmstuk gehoord. 't Is al te wreed.

— Maar er is toch niemand vermoord?

— En werd er veel gestolen?

— Is 't waar, lag de oude man op sterven?

— En was de priester er juist met de berechting?

Zo werd Claes met vragen bestormd.

— Luistert, zei hij, ik zal u alles vertellen. Velen uwer kennen ongetwijfeld Luiken, de brave molenaar, die zoveel goeds doet, die nimmer een arme ledig van zijn deur zendt.

Inderdaad, de meeste herbergbezoekers kenden de molenaar.

— Welnu, hernam Claes, enige weken geleden, pleegden Jan De Lichte en zijn mannen een aanslag bij Luiken. Ze werden echter verjaagd.

— Dat weet ik, viel Jozef in. De vader van de maalter was niet wel en zijn schoondochter paste hem op. Zo hoorden ze de rovers.

— Ge hebt gelijk, hernam Claes. Welnu, die oude man is toen erg verschrokken. Hij was niet al te wel en viel nu zwaar ziek. Met de dag verminderde hij. Gisteravond was hij zo slecht, dat men een noodlottige afloop vreesde en haastig de pastoor ontbood om hem te berechten.

Tegen elf uur was de priester daar. De oude man sprak zijn biecht, ontving de H. Communie, het H. Oliesel, en maakte zich bereid om de laatste snik te geven. Hij lag juist met de gewijde kaars in de handen, welke ondersteund werden door zijn schoondochter, toen de molenaar bemerkte, dat er dieven rond het huis waren.

Luiken wilde zijn knecht roepen, die in de molen sliep, waarschijnlijk oververmoeid van waken in de laatste nachten. Maar Paul, zo heet de jonkman, zou ontevreden geweest zijn, als men de oude grijsaard had laten sterven, zonder hem in die uiterste ogenblikken te verwittigen.

Toen de mulder bij de deur kwam, hoorde hij daar buiten gerucht. Hij luisterde aandachtig en ja, hij twijfelde niet langer, er moesten mensen zijn op het molenhof. Hij begreep, dat de rovers, welke enige weken geleden verjaagd waren, waren teruggekeerd.

— Wie is daar? vroeg hij verschrikt.

Hij vernam dan enige ogenblikken niets meer.

Daarom herhaalde hij zijn vraag.

— Jan De Lichte en zijn bende! klonk het antwoord. Wij zullen ons niet laten verjagen zoals de vorige maal. We zijn met mannen genoeg en moeten we ons zelf toegang verschaffen, wat maar 't werk van enige ogenblikken is, wee dan u en uw familie!

Luiken, zeker hopende, dat 't gezicht van een stervende man, de rovers zou vermurwen, ontsloot de deur. De schelmen sprongen wild en woest naar binnen, trokken naar de verlichte kamer, maar bleven plots staan. Ze zagen de grijsaard met de gewijde kaars in de handen, de vrouw en de pastoor, benevens enige geburen, die de kranke omringden.

— Mensen, zei de priester, verstoort dit sterfbed niet. Gaat heen en bekeert u!

— We zijn hier niet gekomen om een sermoen te horen, sprak de kapitein op ruwe toon, doch we moeten geld hebben.

— Maakt dit tafereel dan geen indruk op u? hernam de geestelijke. Denkt ge er nooit aan, dat gij sterfelijk zijt?

— Ja, hernam De Lichte, enige indruk maakt dit sterfbed wel op mij. Ik kwam hier met 't gedacht de molenaar te vermoorden, omdat hij ons enige weken geleden verjoeg. Terwille van de zieke zal ik hem sparen, doch op voorwaarde, dat hij mij seffens veel geld geeft.

— Ge zult voldaan worden, zei Luiken.

Hij ging op de voutekamer en keerde met een beurs terug.

— Vertrek nu! sprak hij.

— We willen meer, niet, mannen? riep de hoofdman.

Maar zijn handlangers antwoordden niet. Stijf en strak staarden ze naar dat sterfbed, naar de priester en 't scheen of ze wat vrees koesterden om deze plechtigheid te onderbreken.

— Vlucht, vlucht! Er is volk! klonk het aan de deur.

De bende stooft heen.

Paul, de knecht, was weer wakker geworden. Zeker niet over zijn hart kunnende verkrijgen, om daar op de molen rustig te slapen, terwijl zijn baas bij het doodsbed van zijn vader stond, wilde hij naar beneden gaan. Gelukkig bemerkte hij bijtijds, dat er onraad was. Hij twijfelde niet lang... maar zeker zijnde, dat er weer rovers een aanslag pleegden, begon hij lawijt te maken. Hij had een hoorn medegenomen naar zijn kamertje, omdat hij daarmee beter hulp kon samenroepen dan door te schreeuwen. Na zulk een bezoek als enige weken geleden is men verwittigd, niet waar?

— Natuurlijk, viel Dries in, dat zijn goede lessen.

— Zo, vervolgde Claes, Paul begon te blazen zo hard hij kon. De rovers ontstelden, maar maakten toch nog niet te veel haast. Weldra kwam er volk aangesneld. Dan riepen de wachters naar binnen: Vlucht, vlucht!

En nu stoven ze heen, achtervolgd echter door de menigte, die

wel gewapend was. Ik heb horen vertellen, dat men enige vrouwen gevat heeft.

— Waren er dus ook vrouwen bij? vroeg een uit de hoop.

— Zeker, zei een ander, de wijven zijn daar al zo wreed als de mannen. De bende bestaat uit allerlei slag van gasten.

— Men weet niet, wie men nog vertrouwen kan, zo viel de bakker van het dorp in. Ik sta als rijk bekend. Waarom? De heiligen zullen het weten, ik echter niet. Met mijn stiel is er niet veel te verdienen. Waarmee zou ik dus geld verzamelen?

— Met het goede meel, dat de mensen brengen door slecht te vervangen, fluisterde een spotvogel zijn kameraad in 't oor, maar zo, dat de bakker 't niet hoorde.

— Rijk ben ik ongelukkiglijk niet, ging de ander voort, of moet ik zeggen «gelukkiglijk», want wie geld heeft is zeker een bezoek te krijgen van die schelmen. Maar om verder te vertellen, enige tijd geleden komt er een schouwvager bij ons. Hij vroeg mij of hij mijn schoorsteen mocht reinigen. Nu, dat was wel eens nodig, en ik stemde dus geredelijk toe. De kerel verstond zijn werk. Mijn schouw was zo zuiver als 't maar kon. Ik nodigde de gast te blijven eten. 't Was een vrolijke babbelaar, die ons door zijn kwinkslagen nog al lachen deed. 's Namiddags trok hij op, ons bedankende voor de kalandizie en 't vriendelijk onthaal.

Enige dagen later hadden wij een feest. Daar op Dertienavond mijn vrouw niet al te wel was, hadden wij ons «koningtrekken» een week uitgesteld. Dus de familie en kennissen kwamen op de vastgestelde avond af. 't Ging er lustig toe.

Een onzer gasten moest eens even naar achter. Bleek als de dood kwam hij terug, zeggende: Er is volk rond het huis. Wij verschrokken natuurlijk.

Maar we waren op onze hoede. Ik trok op naar de zolder en opende behoedzaam 't dakvenster. Toen mijn ogen wat gewenden aan de duisternis zag ik enige gestalten.

— Schelmen! riep ik, maakt u maar voort. Wij zijn hier met mannen genoeg om u te verjagen en zo ik enige keren roep, staat 't ganse dorp overhoop. Ik hoorde ze vloeken, maar ze vloden toch schielijk weg.

Welnu, vrienden, zou die schouwvager nu geen spion geweest zijn, die ons huis eens kwam afloeren?

— Natuurlijk, viel Dries in, en vooral de schouw moest hij onderzoeken. Want langs daar dringen ze dikwijls binnen.

— Zeker, hernam de bakker, en daarom heb ik mijn schoorsteen doen afsluiten met een dik dwarsijzer. Ook liet ik de volgende morgen overal tralies plaatsen.

— Och, zei Claes, midden in 't dorp moet ge zoveel niet vrezen.

— Ja, pas op, sprak nu een koopman, die rovers vrezen niets. Te Schoorisse hebben ze midden in de parochie een kleergoedwinkel

leeg geplunderd. Eer de klok twaalf uur sloeg, was alles gedaan.

— Zeg maar, dat ze alles durven! riep een andere koopman uit. 'k Zorg tenminste, dat ik 's avonds laat niet meer op de baan ben en zonder mijn trouwe Kardoos, een hond als een leeuw, ga ik niet meer uit. Een mens heeft maar een leven.

— En dood is dood, niet waar? zei Claes. Die gasten vragen niet altijd: uw geld of uw leven; ze vinden het veel gemakkelijker een mens neer te steken, om dan op hun gemak zijn zakken te ledigen.

— En toch, zei een houthandelaar van Aalst, vertelt men ook andere trekken van die De Lichte.

— Ja, onderbrak Dries, gij lieden in 't land van Aalst weet nog meer van die rovers te spreken dan wij.

— Hun kapitein is uit het Land van Aalst, riep een ander.

— Van Velzike.

— Maar, laat Van Daal voortvertellen, ried de bakker.

Van Daal was de naam van de houthandelaar uit Aalst, die beweerde, dat men ook andere trekken van De Lichte vertelde dan alleen wrede.

— Welnu, hernam de Aalstenaar, te Erondegem woonde een pachter tamelijk ver van de plaats en ook afgelegen. Hij was zeer medelijdend en deed veel goed. De armen kregen er steeds een goed maal en wat geld, de leurders sliepen in de schuur, sommigen ook wel op zolder.

Door die milddadigheid misleid, vertelde men overal dat Blomme, zo heet de boer, zeer rijk was, dat hij een kroon maar telde als gij en ik een knoop van onze frak, ofschoon hij zelf volhield, dat hij naarstig moest werken om zijn vrouw en zes of zeven kinderen in 't leven te houden. Maar ja, dat zegt iedereen. Er zijn er maar weinig, die er voor durven uitkomen, dat ze veel geld hebben.

Sommigen zagen de bakker aan.

— Ge moet mij niet bezien, sprak deze enigszins verstoord. Ik ook moet de handen reppen om de kop boven water te houden.

— Genoegzaam, vervolgde Van Daal, die geruchten waren voldoende, om de mannen van Jan De Lichte dat huis aan te wijzen als een vette pot, waar er wel iets bijzonders te halen was. Dus op zekere nacht vielen de rovers bij Blomme binnen. 't Duurde niet lang of ze stonden in de woonkamer, waar al de kinderen erbarmelijk zaten te schreeuwen van angst. De kapitein stelde de boer gerust en zei, dat hij hier niet gekomen was om te moorden, doch alleen voor geld. En hij noemde een grote som.

— Och, mijnheer, dat heb ik niet... waar zou ik dat halen... zoek overal... dood me, als ge er de helft van vindt, kermde Blomme.

't Scheen, dat De Lichte hem geloofde, want hij sprak eensklaps tot zijn handlangers:

— Mannen, we gaan hier vertrekken. Deze boer is niet rijk en van zijn goed heeft hij altijd medegedeeld aan de armen. Velen

uwer hebben hier menige nacht doorgebracht. 't Is bij zulke lieden niet, dat wij stelen moeten. Er zijn andere vogels te pluimen voor ons.

De rovers vertrokken zonder een duit te roven.

— Dat was een schone daad, zei Dries.

— Wel zeker, riep de bakker, ge moet die aartsschelm nog gaan prijzen, omdat hij zo goedertieren was die boer ongemoeid te laten. Waarom doet hij niet als ieder eerlijk mens: werken en ieder 't zijne laten? Zie, geen straf is streng genoeg voor die bandiet.

— Als ze hem eerst maar hebben! sprak Claes. Straffen is gemakkelijk genoeg, maar de schuldigen vangen. Ge weet toch, dat 't gerecht van Aalst enige keren lelijk de kop gestoten heeft.

— Tot in de steden moorden ze, verzekerde de Aalstenaar.

Op dit oogenblik trad Janneken de Zanger binnen.

— Ha, Janneken, klonk het hem van alle kanten tegen.

— Waar volk is, is er nering, zei de leurder, en hij trok met zijn kar de kerk binnen. Maar de koster smeed hem met heel zijn kraam buiten. Maar ik mag hier toch blijven, hé, waard?

— Janneken en zijn liedjes zijn overal welgekomen, zei de waard tevreden, hopende, dat deze gast, naar wie ieder gaarne luisterde, 't volk wat langer bijeen zou houden. Een druppelke? vroeg hij vriendelijk.

— Dat zal me geen kwaad doen.

— En dan een liedje! zei de houthandelaar van Aalst. Want ik mag niet langer meer blijven. 't Is vroeg donker.

Weldra begon Janneken te zingen met begeleiding zijner viool. Toen 't eerste stukje uit was, zei hij:

— Nu nog een ander in de taal van de Zelenaars. Ge weet, ik kom van die kanten en we spreken daar geheel anders dan hier.

— Laat horen, riepen allen nieuwsgierig.

Janneken tokkelde even op zijn vedel, kuchte de keel en begon:

Mosken, dokt'en klipken roei
't Maast kantiger as flens
Ge sjoert hier een 'n leurige koei.
We fokken naar zo lens
W'hen zijn ze leven 't buizen beu
En zijn veur geen doddigheid peu
Sa knullen buist tralala
Tralalala larderala. (1)
De olmse is d'houterik in

(1) Dit is het eerste couplet van een drinklied in het Bourgoens bewerkt door Pr. Van Duyse en betekent in 't Nederlands:

O, vrouwtje, geef een pot bier, 't is beter dan melk. Ge ziet hier een vrolijke bende. We komen van dicht en ver. We zijn nooit het drinken moe en zijn niet bang voor vadsigheid. Sa, gezellen, drinkt.

Spoor tot d'olmste toe.

De koei is voor geen chanterik peu

De knullen nekken de poen.

Claes had aandachtig geluisterd. Hij verstond die taal. Hij hoorde vooral de vier laatste regels, die met het drinklied niets te maken hadden: De olmse is d'houterik in. De oudste is in het bos. Spoor tot d'olmse toe. Loop naar de baas toe. De koei is voor geen chanterik peu. De bende vreest de politie niet. De knullen nekken de poen. De gezellen pakken het geld.

— Ha, dacht Claes, Jan De Lichte is in de nabijheid met de mannen. Ze vrezen de politie niet; dus werd er geen vervolging ingesteld, ten minste geen ernstige, na de aanslag bij de molenaar. Ze pakken het geld. Ze liggen op de loer om zakken te lichten. Dus, ze verwachten mij, om nieuws te horen. Ik zal ze spoedig gaan vinden, want ik kan goede inlichtingen geven.

— Een Vlaams liedje! riep Dries tot Janneken. Die rare brabbeltaal verstaan wij niet.

— Al wat ge wilt, zei de zanger. Ik ben ten dienste mijner klanten.

— Ik ga voort, sprak Claes. Ik woon ver van hier en zou niet gaarne laat thuis komen.

— Blijf nog wat! klonk het van alle kanten. Dan hebt ge gezellen tot nabij de stad.

— Neen, neen, ik laat me niet verleiden, hoe plezierig het hier ook is. Stond mijn huis wat nader, ik zou langer plakken. Waard, hier is mijn verteer.

Claes verliet de herberg.

— Ha, die dompers, mompelde hij, geen wonder, dat wij zulke goede stukken verrichten. Ik ben pachter Claes, wonende tussen Geeraardsbergen en Paricque. Gelukkig, dat ik deze morgen zo 't een en ander over de maalter Luiken vernomen heb. Daardoor kon ik ons eigen kwaad vertellen, maar intussen alles afkijken en af luisteren. Laat zien, de notaris moet naar Ophasselt: hij heeft veel geld op zak. Van Daal rijdt naar Aalst: zulke gasten doen veel zaken en hebben gewoonlijk veel geld bij zich. Die bakker is rijk; ondanks al zijn ontkenningen kon ik dat gemakkelijk bespeuren. Dat zijn dus al drie gasten: genoeg vooreerst. Ha, Claes, niemand herkende mij als Cies Abeel. Nu rap naar de baas. Hij zal tevreden zijn over mij.

Niet ver van de herberg bevond zich een groot bos.

Daarheen richtte Claes, of liever Cies Abeel, de beste handlanger van Jan De Lichte, zijn schreden.

— Knul, klonk het hem eensklaps tegen.

— Voor de olmse, antwoordde Cies.

— Ha, riep de eerste, 't is Abeel! Goed nieuws?

— Uitmuntend.

— Is er werk?

— Zoveel we willen. Waar is de baas?
— Ge zult hem ginds vinden. Volg dit pad maar. En vergeet niet me te waarschuwen, als ge vertrekt.
— Wees gerust. Tot straks!
— Tot straks.
Abeel volgde het nauwe pad, dat de schildwacht hem aangewezen had.

— Knul, riep een andere wachter.
— Voor de olmse. Ha, 't is Spanjol!
— En 't is Cies Abeel, die ons goed nieuws brengt.
— Ja, jongen, we kunnen seffens aan de slag gaan. 'k Zal rap naar de baas lopen, want hij zal weer ongeduldig worden.

Weldra was de schelm bij zijn goddeloze meester.

— Ha, Cies Abeel, zei De Lichte vrolijk, wat geluk u te zien. Brengt ge ons goede tijding?

— Zoals ge zult horen, kapitein.

De mannen verdrongen zich rond de spion en spitsten de oren.

— Er is een houtverkoopig geweest in de herberg «De Bonte Os», vertelde Cies Abeel. De notaris, welke ze hield, heeft veel geld ontvangen en zal straks te vinden zijn op de baan naar Ophasselt.

— Goed, onderbrak de hoofdman, we zullen onmiddellijk maatregelen nemen. Ge weet zeker, dat hij nog niet vertrokken is!

— Dan moest hij wel vleugels hebben. Bovendien hij zat nog druk op zijn papieren te krabbelen en zal, als hij klaar is, nog een glas bier drinken.

— Is hij te voet of per gerij?

— In een klein koetsje, dat een oude sufachtige dromer voert.

— Opperbest, hernam De Lichte. Allo Brandijzer, Simon, Schipper, Styn, Ira, gij geveijven, zult dat zaakje wel kunnen afdoen onder de geleide van de Poeldenier. De weg naar Ophasselt is dichtbij. Kiest een eenzame plaats en ziet, dat ge niet verrast wordt.

— Wees gerust, kapitein, zei de Poeldenier. Straks komen we met de poen af.

De bandieten vertrokken.

— Gaat voort! beval De Lichte tot Abeel.

— Dan was er nog een rijke houthandelaar, een zekere Van Daal, uit Aalst afkomstig. Hij moet nog naar die stad terug en zal niet lang meer in de herberg vertoeven.

— Is 't een vette vogel?

— Ik kan niet in zijn zakken kijken, maar hij verteerde veel. En 'k heb uit 't gesprek vernomen, dat hij geen arme duivel is.

— Zou hij alleen vertrekken?

— 'k Geloof het niet, want er zijn boeren die een eind dezelfde weg op moeten. Zijn rijtuig is nog al groot. Maar de een zal wellicht langer blijven dan de ander.

— Op de weg naar Aalst, herhaalde de hoofdman. We zullen

hem verrassen tussen hier en Idegem.

— Dan moet hij in ons net lopen, meende een der rovers.

— Cies Tinke, Reepmaker, Pol, Knoopmaker, Moor, Lange Gabriël, Schaepdrijver, Pier Broos, Stan, Jan de Zot, Rosse Sis... dat is elf... gij zijt dus sterk genoeg om die Van Daal en zijn gezellen aan te vallen.

— Meer dan mans genoeg, zei Knoopmaker. Te veel volk is ook niet goed.

— Hebt ge nog iets? vroeg De Lichte aan Cies Abeel.

— Wel, daar zat een bakker, die de naam heeft van rijk te zijn. Hij vertelde, dat de rovers een aanval gepleegd hadden op zijn huis, nadat overdag een schouwvager alles bespied had. Maar 'k geloof, dat hij alles uit de duim zoog.

— Neen, neen, wedervoor de kapitein, wij hebben daar een bezoek willen brengen. Maar gij waart niet hier. 't Was toen gij met vrouw Estier naar Gent trokt, om de buit der pastorie van Zandbergen te verkopen.

— Ha, spotte Cies Abeel, toen wij door dat gewijd oliepotje bijna in de val liepen.

— Zwijg! gebod De Lichte nors. Geen oude koeien uit de gracht halen.

— Cies weet nooit wat hij zeggen of zwijgen moet, zei Jan de Zot. Hij herinnert altijd aan zijn eigen domheid, toen hij daar te Gent bijna in de kas vloog.

— Kas, kas... riep Abeel kwaad, was het misschien mijn schuld, dat die vervloekte juwelier achterdocht kreeg, toen ik hem kerkzilver te koop bood? Ik had wel te zeggen, dat wij alles van Franse soldaten opgekocht hadden; hij geloofde het niet, weigerde onze buit terug te geven, zei, dat hij eerst een onderzoek zou instellen... maar verwittigde de politie. Gelukkig rook Snelloper lont, toen hij van onder een poort de goudwinkel beloerde. Zo kwamen we niet in de kas, maar gij, Zot, met uw kromme kas, weet alles beter. Gij faalt nooit, maar ge staat ook altijd van achter.

— Is dat nu een ogenblik om ruzie te zoeken? gromde de kapitein. We hebben waarlijk wel iets anders te doen. Laten wij nog even over die bakker spreken. Waar woont hij, Cies?

— Te midden van het dorp. Ik heb hem wijsgemaakt, dat de rovers nooit in de parochies stelen, maar alleen op de buitenen.

— Dat zal hij ondervinden! pochte de baas. Wij durven alles.

— Maar zijn huis is goed versterkt.

— We zullen er daarom wel in geraken!

— Een dwarsroede in de schouw, tralies overal.

— Die zullen ons niet weerhouden. We zullen met een grote macht gaan. Lange Gabriël, Cies Tinke en Jan de Zot moeten dan niet naar Idegem gaan. Met achten zult ge dat stuk ook wel kunnen doen. 't Is tijd voor de anderen om te vertrekken.

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTÉ

en zijn zwarte Roverbende

VLAAMSE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

LEES IN DIT NUMMER HET VERVOLG VAN JAN DE LICHTTE.

Nr 17

EERSTE JAARGANG

26 JANUARI 1949

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

HANS VAN HORENBEEK

JAN DE LICHTE

gevolgd
door

ABEL POLLET

VLAAMSCHE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTÉ
EN ZIJN ZWARTE ROOVERBENDE

gevolgd door

ABEL POLLET
EN DE BENDE VAN HAZEBROEK

INHOUDSTAFEL

Jan De Lichte

	Blz.
Jan De Lichte	3
De samenzwering	6
Baru	11
De bevrijding	14
Weg met den kapitein	19
Het eerste proefstuk	26
De samenkomst	31
De berechting	39
Het tweede proefstuk	41
Het bezoek bij den pastoor	44
De aanslag op de postkoets	47
Het geheim	53
Nieuwe plannen	57
De aanval van Jan De Lichte	60
De verloofde	67
Weer bij Livina	71
De bruid van den roover	74
Arme Frans!	79
Teruggevonden	85
De baanstroopers	88
Het bezoek bij den baron	93
De bruiloft	101
De aanslag bij den maalter	107
De bruid	112
Het gestoorde huwelijksplan	115
Nieuwe schelmerijen	118
De uitvoering	123
Mulder Van Lierde	129
Verraden	135
Een sterfbed	140
Een oud bekende	143
Te Nazareth	148
De trouwelooze dienstknecht	154
Een klein woordje geschiedenis	158
Verdeeldheid	164
Jan De Lichte in de klem	170
In « Den Engel »	172
De aanslag op de herberg	176
Te Oudenaerde	183
Een helsch plan	186
Bij de Zigeuners	190
Twee aanslagen	193
Twee schelmen	197
Op 't Wolvenhol	202
Booze voorgevoelens	206
De kinderroof	210
Opzoekingen	213
Aan het ziekbed	218
In « De Duif »	220
Van Meerdal en Dick	225
Te Brussel	231
De misdaad ontmaskerd	236
De zieke	239
De pijnbank	240
De Zinnelooze	245
Gevonden!	252
Verder onderzoek	252
Thuis	256
Schrik	261
De kinderbeul	263
In de val	267
De schaking	271
Het gezin van Elza	276
Een onaangenaam bezoek	278
Een ongeluk	280

	Blz.
LXVI De geschaakte	282
LXVII Een misdadig plan	283
LXVIII De schipbreuk	286
LXIX De zeeschuimer	288
LXX Het bewijs van den schurk	293
LXXI Een monster	295
LXXII Martha en Alfred	297
LXXIII De ontvluchting	301
LXXIV Nog Martha en Alfred	303
LXXV Naar 't gerecht	307
LXXVI Alfred's belofte	310
LXXVII De moordpoging	312
LXXVIII Blankenberge	317
LXXIX Beschipdag	318
LXXX Kasper, de Zeebeer	321
LXXXI Een kort gevecht	323
LXXXII De Roeschaard	326
LXXXIII 't Gestoorde feest	329
LXXXIV De schipbreuk	331
LXXXV Zielenadel en snoodheid	334
LXXXVI De doodgewaande	337
LXXXVII Op zoek	339
LXXXVIII De zeeschuimers aan 't werk	341
LXXXIX 't Gerecht	344
XC De Ronselaars	346
XCI Gevangen	348
XCH Jacques' list	351
XCHH Naar Vlaanderen terug	354
XCIV Naar de hut	356
XCV Een drama	359
XCVI Weer op « Zorgvliet »	362
XCVII Een zonderlinge ontmoeting	364
XCVIII Een smartelijk wederzien	366
XCIX De oude Huysman	368
C In de kroeg van Slina	371
CI De wraak van Rolf en Jacques	374
CII De vergadering te Wenduine	376
CIH Naar 't heksenduip	379
CIV De vliegende Hollander	383
CV De bijeenkomst	391
CVI De zaken	394
CVII De Huysman's	397
CVIII Ontmaskerd	399
CIX Te Wenduine	402
CX Marie en Peter	403
CXI Vereenigd	404
CXII Iets over smokkelen	404
CXIII Rond Thielt	413
CXIV Verdwaald	414
CXV Ieder op zijn eigen	421
CXVI Rond Eekloo	424
CXVII Nieuws	428
CXVIII Wraak en verzoening	432
CXIX Naar de bende terug	438
CXX Rond Deinze	441
CXXI De poets	446
CXXII In « Den Katuil »	450
CXXIII In 't gevang	454
CXXIV IJzeren Simon	457
CXXV Ontsnapt	458
CXXVI Een bezwaard geweten	462
CXXVII Smartelijk wederzien	466
CXXVIII Een ernstige waarschuwing	469
CXXIX Nog de Zigeuners	473
CXXX Te Mechelen	477
CXXXI Het plan	480
CXXXII Een zonderling	485
CXXXIII De vergadering	489